

For det andet er det folket, der delegerer magten til folkets repræsentanter i en række nærmere bestemte sammenhænge.

For det tredje er menneskerettighederne udgangspunkt for en række andre paragraffer. Derfor må det være mere logisk, at grundloven indledes med menneskerettighederne. Det samme gør f.eks. også den svenske grundlov fra 1974.

I dette forslag er der opregnet en række problemfelter, som det efter SF's opfattelse kunne være relevant at diskutere i en grundlovskommission. Men en sådan opregning er naturligvis ikke udtømmende. Også SF kan sagtens forestille sig andre spørgsmål, som det ville være relevant at diskutere nærmere.

Det fremgår af forslaget, at grundlovskommissionen skal bestå af 25 medlemmer valgt efter forholdstalsmetoden som almindelige folketingsudvalg. Det er en ændring i forhold til de to tidligere fremsatte forslag, idet disse forslag kun opererede med 21 medlemmer. Samtidig foreslås der i dette forslag, at op til 10 medlemmer kan hentes uden for Folketinget. Baggrunden for dette forslag er bl.a., at det i forbindelse med behandlingen af B 58 blev fremført, at ikke-folketingsmedlemmer skulle kunne blive medlemmer af grundlovskommissionen.

På samme måde som ved grundlovsændringen i 1953 vil det være naturligt, at der nedsættes en række underudvalg til at belyse særlige problemfelter, f.eks. menneskerettighederne, folkeafstemninger, regler for Danmarks internationale samarbejde m.v.

Det er klart, at grundlovskommissionen skal have juridisk og anden ekspertbistand til rådighed. Men det er ikke tanken, at 25 kommissionsmedlemmer skal være eksperter. Heller ikke de medlemmer, der ikke er medlemmer af Folketinget.

SF har med disse bemærkninger ønsket at vise, hvorfor SF mener, at der er behov for en ny grundlov, og i hvilke retninger vi mener ændringer skal ske.

Bemærkningerne til de enkelte punkter bygger bl.a. på synspunkter, som findes i et debatoplæg, som blev offentliggjort i august 1994, udarbejdet af en arbejdsgruppe i SF. Dertil kommer, at debatten om grundloven og om forfatningsretlige spørgsmål de senere år har givet anledning til udbygning af synspunkterne, sådan som det allerede er anført.

Da en grundlovsændring kræver meget grundige overvejelser, inden et forslag udarbejdes, er der ingen, der på nuværende tidspunkt kan være afklaret med hensyn til, hvad indholdet i en ny grundlov skal være. Det gælder også SF. Men uanset at vi heller ikke selv er afklaret i alle henseender, er mange af de synspunkter, ideer og forslag, der findes i debatoplægget, med-

taget for at vise, hvilke problemstillinger vi mener er relevante, og hvilke konklusioner det kunne være relevant at drage.

Det er også klart, at SF ikke har noget forventning om, at alle Folketingets partier er enige i de retninger, vi mener grundlovsændringerne skal gå, og i de synspunkter, ideer og forslag, som findes i bemærkningerne til de enkelte punkter. Men vi har med de meget udførlige bemærkninger ønsket at anskueliggøre, hvor SF mener der er problemer, og i hvilke retninger SF mener ændringerne skal føre.

Det er derfor klart, at man sagtens kan være enig i, at der bør nedsættes en grundlovskommission, som f.eks. skal behandle de problemfelter, SF lægger op til at behandle, uden på nogen måde at være enig i en række af de indholdsmæssige synspunkter, som fremgår af bemærkningerne.

Der kan i det kommende halve års tid forventes øget interesse for grundloven og en eventuel revision af grundloven som følge af, at det 5. juni er 150 år siden, at 1849-grundloven blev vedtaget. Derfor forekommer det naturligt, at også Folketinget benytter lejligheden til en diskussion om behovet for en grundlovsrevision. Det er denne diskussion, SF med dette beslutningsforslag herved gerne vil bidrage til. Derfor foreslår SF nedsat en grundlovskommission. Men for at diskussionen ikke skal foregå på et abstrakt og teoretisk grundlag, finder SF, at det er vigtigt, at forslag om en grundlovskommission følges op af en række forslag til, hvor ændringer kunne (eller burde) foretages. Derfor dette forholdsvis omfattende forslag.

Bemærkninger til de enkelte punkter

1. Menneskerettighederne

Når der tales om menneskerettigheder, kan der skelnes mellem de politiske frihedsrettigheder, f.eks. personlig frihed, ytringsfrihed, forsamlingsfrihed m.v., og de sociale rettigheder, f.eks. retten til arbejde, retten til forsørgelse, retten til undervisning m.v. Liberalister interesserer sig først og fremmest - nogle liberalister kun - for de politiske frihedsrettigheder. Socialister interesserer sig både for de politiske frihedsrettigheder og for de sociale rettigheder. Nogle, der kaldte sig socialister, var dog i praksis ikke interesseret i sikring af de politiske frihedsrettigheder.

Der kan også skelnes mellem negative menneskerettigheder og positive menneskerettigheder. De negative rettigheder giver borgeren frihed for staten, mens de positive rettigheder giver borgeren et krav på staten. Liberalister interesserer sig først og fremmest - nogle liberalister kun - for de negative menneskerettigheder. Socialister interesserer sig både for positive